

LAPIN PELASTUSLAITOS
Turvallisuuspalvelut
Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma
Neuvonta

Lapin pelastuslaitoksen ohje yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman laadintaan

1. Pelastuslaki 379/2011

3 luku / Toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuudet

14 § Omatoiminen varautuminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä **toiminnanharjoittajan** on osaltaan:

- 1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
- 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös muualla kuin rakennuksessa harjoitettavaa toimintaa **sekä yleisötilaisuuksia**.

16 § Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

Yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, tilaisuuden järjestäjän on laadittava pelastussuunnitelma.

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmassa on selvitettävä ja arvioitava tilaisuuden vaarat ja riskit. Niiden perusteella määritellään tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt sekä tilaisuuden toteuttamisesta vastaavalle henkilöstölle ja tilaisuuteen osallistuvalle yleisölle annettavat ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuus- ja vaaratilanteessa toimimiseksi.

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle.

Alueen pelastusviranomaisen voi erityisestä syystä hyväksyä, että yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma toimitetaan sille tiedoksi edellä mainitun määräajan jälkeen. **Jos 2 momentissa tarkoitettu selvitys ja arvio tilaisuuden vaaroista ja riskeistä tai niiden perusteella määritellyt turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet ovat alueen pelastusviranomaisen arvion mukaan puutteelliset, alueen pelastusviranomaisen voi palauttaa suunnitelman täydennettäväksi.**

Alueen pelastusviranomaisen tulee myös tarvittaessa suorittaa kohteessa 80 §:n mukainen palotarkastus ja ryhtyä 81 ja 82 §:n mukaisiin toimenpiteisiin. Alueen pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa sille toimitetusta suunnitelmasta poliisille ja ensihoidosta vastaavalle terveysturvaviranomaiselle. Räjähde- tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena tulee ilmoittaa etukäteen alueen

LAPIN PELASTUSLAITOS

Turvallisuuspalvelut

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

Neuvonta

pelastusviranomaiselle siten kuin asiasta säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä yleisötilaisuuksista ja tapahtumista, joihin on laadittava yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma. Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvostonasetuksella.

2. Pelastusasetus 407/2011

3 §

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

Pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettu yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on laadittava yleisötilaisuuteen tai tapahtumaan, jossa:

- 1) arvioidaan olevan läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä;
- 2) käytetään avotulta, ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja;
- 3) tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta; tai
- 4) tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille.

Jos samaa yleisötilaisuutta tai tapahtumaa varten tulee muun lain kuin pelastuslain taikka toimivaltaisen viranomaisen antaman määräyksen nojalla laatia turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, erillistä yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan pelastuslain 16 §:n 2 momentissa säädetty suunnitelman sisältöä koskevat seikat voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Tästä on mainittava suunnitelmassa.

Pelastuslaitoksen tulee antaa neuvontaa yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman laadinnasta.

3. Vaadittavat yleistiedot

3.1 Vastuuhenkilöt

Tapahtumalle pitää ilmoittaa yhteystietoineen päävastuuhenkilö ja riittävä määrä muita vastuuhenkilöitä:

- Turvajärjestelyistä vastaava
- Järjestysmiesten vastaava
- EA -vastaava
- Pyrotekniikasta vastaava
- Majoitusvastaava

3.2 Aluejärjestelyt

- Alueesta tulee olla kartta, josta käy ilmi:
- Alueen selkeät rajat
- Alueen jako erilaisiin käyttötarkoituksiin (esiintymislavat, kojut, majoitus, olutteltat ym.) ja osioihin (juhla-alue, majoitusalue ym.)

LAPIN PELASTUSLAITOS Turvallisuuspalvelut Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma Neuvonta

- Eri alueiden "osoitteet" (esim. majoitus A leirintäalue)
- Liikenne- ja kulkujärjestelyt, pelastustiet,
- Huoltoajo EA -paikka ja ambulanssin noutopiste
- Järjestysmiesten pääasialliset päivystyspaikat
- Sammuttimien ja muiden turvalaitteiden sijainti

3.3 Liikenne- ja kulkujärjestelyt, pelastustiet, huoltoajo

Alueelle tulee olla vähintään 2 ajokelpoista reittiä. Toinen on pelastustie ja sen on oltava kokoajan käytettävissä. Toista pitkin alue on voitava tyhjentää ja sen on oltava nopeasti käyttöön otettavissa eli ajoväylät vapaana, mutta niillä voi olla helposti siirrettäviä ohjausaitoja. Kulkureittien määrä ja koko tulee suhteuttaa tapahtuman kokoon. Kahden reitin sääntö pätee kaikkiin alueisiin eli, jos esim. majoitus on omana alueenaan, on sinne oltava omat reitit.

Ambulansseille on oltava helposti tavoitettava noutopiste eli paikka, josta apua tarvitsevat pääsääntöisesti haetaan. Helikopterille on tarvittaessa varattava laskeutumisaikapaikka. Kulkureittien osalta on huomioitava myös alueen lähetyillä olevat kohteet, joihin on päästävä.

4. Turvajärjestelyt

4.1 Järjestyksenvalvojat

Järjestyksenvalvojien määrästä päättää poliisi. Pelastussuunnitelmassa on esitettävä järjestyksenvalvojien määrä ja paikat. Kohteita, joissa tarvittaneen valvontaa:

- kulkureitit (pelastustiet + poistumistiet)
- esiintymislavat
- olutteltat
- liikenteenohjaus
- suojattavat kohteet (naapurirakennukset, vaaralliset alueet lähistöllä, rannat)

4.2 Paloturvallisuus

Tilaisuuden paloturvallisuusjärjestelyt on suunniteltava siten, että mahdollisesti alkanut havaitaan nopeasti ja voidaan sammuttaa heti. Ihmiset on voitava evakoida nopeasti alueelta.

Alueella on oltava alkusammutuskalustoa mm:

- esiintymislavoilla
- kokoontumiseen tarkoitetuissa teltoissa
- teltta-alueilla
- sisätiloissa
- myyntikojujen läheisyydessä
- mahdollisissa avotulentekopaikoissa

Tilaisuuksissa tarvitaan yleensä erilliset palovartijat, jotka valvovat aluetta. Palovartioiden käytetään tasojatteluja. Vartijoiden määrä ja sijoitus on arvioitava tapauskohtaisesti (yleensä vähintään 3, koska

LAPIN PELASTUSLAITOS Turvallisuuspalvelut Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma Neuvonta

tällöin 2 voi mennä tarkistamaan ja sammuttamaan aluetta, ja 1 voi jatkaa valvontaa). Alueella ei saa tehdä avotulta. Tarvittaessa on järjestettävä asialliset tulentekopaikat.

4.3 Palovartioiden taso

Tilaisuuden järjestäjän tulee arvioida, mikä taso soveltuu tapahtumaan. Taso hyväksytetään pelastusviranomaisella.

Taso 1

- käsisammuttimia/sammutuspeitteitä tarpeen mukaisesti. Palovartijoilla tulee olla vähintään tulityökortit.

Taso 2

taso 1 vaatimukset +

- tehokkaammat (tai enemmän) sammuttimia riskipaikkoihin,
- sammutusvesitynnyreitä, moottoriruisku tms.
- vpk -tasoiset vartijat

Taso 3

taso 2 vaatimukset +

- pelastusyksikkö paikalla.
- vesihuolto järjestetty.

Taso 4

taso 3 vaatimukset +

- savusukellusvalmius

4.4 EA-järjestelyt

Alueella on oltava toimiva Ea-järjestelmä. Tapahtuman koon ja luonteen mukaan päätetään vaatimustaso ja -laajuus. Asiasta on otettava yhteys terveysturvaviranomaisiin.

4.5 Vesipelastus

Jos alueen läheisyydessä on vesistöjä, on ne huomioitava pelastussuunnitelmassa. Vesialueista aiheutuva riski arvioidaan ja päätetään vesipelastustaso.

Taso 1

Järjestysmiehet valvovat rantaa (ranta voi olla aidattu) Paikalle varattu pelastusrenkaita, heittoliinoja

Taso 2

Taso 1 +

- paikalla pelastusvene ja koulutetut uinninvalvojat

Taso 3

LAPIN PELASTUSLAITOS

Turvallisuuspalvelut

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

Neuvonta

Taso 2 +

- Pintapelastusvalmius ja valvonta (esim. meripelastusseura)

Taso 4

Taso 3 +

- Sukellusvalmius paikanpäällä

4.6 Muuta

- Alueen lähialueiden huomioiminen
- Valvonta ja suojaus tarvittaessa
- Alueella olevien ja alueelle tuotavien palavien nesteiden ja kaasujen huomioiminen
- Yleisömassan liikkumisesta aiheutuvien ongelmien huomioiminen (ahtautumiset, puristumiset ym.).

4.7 Toimintaohjeet

Alueelle on laadittava toimintaohjeet ja hälytyslistat erilaisten tilanteiden varalle. Tilanteita, joihin on laadittava toimintaohjeet, ovat asetuksessa mainitut sekä riskikartoitusta tehtäessä esille tulleet (EA, palo, järjestyshäiriö, yleisömassan liikehdintä ja paniikitilanteet, numerot alueen toimipisteisiin, viereisiin kiinteistöihin ym.).

5. Myyntikojut ja pikaruokapaikat

Myyntikojut tulee sijoitella selkeisiin enintään 5 kojun ryhmiin. Alueella on kulkureittien säilyttävä. Ryhmien välin on oltava vähintään 4 metriä. Jokaista ryhmää kohden tulee olla yksi sammutin ja sammutuspeite.

Ruokakojuja (tai kojuja, joissa tuotetaan lämpöä) saa olla enintään kaksi vierekkäin. Etäisyyden muihin kojuihin on oltava vähintään 4 metriä. Jokaista myyntipistettä kohden tulee olla sammutin ja/tai sammutuspeite.

Isommat ruokailu- ja olutteltat käsitellään omina kokonaisuuksinaan. Teltoista on oltava riittävät poistumismahdollisuudet.

6. Majoitus ja telta-alueet

Tilapäismajoituksessa rakennuksiin, käytetään kouluille tehtyä opasta "Tilapäisen majoittumisen turvallisuus" ja otetaan huomioon sen tuomat velvoitteet.

Teltha-alue

Majoitusalue on jaettava ryhmiin ja ryhmien väliin on jätettävä vähintään 8-12 m. Teltojen sekä asuntovaunujen ja -autojen välin tulee yleensä olla vähintään 4 metriä. Majoitusalueella on oltava selkeät ja riittävän leveät kulku- ja pelastustiet (vähintään 4 m). Eri majoitusalueille on annettava osoitteet, jotka merkitään karttaan. Alueella on oltava valvontaa ja sammutuskalustoa.

Turvavälit

LAPIN PELASTUSLAITOS
Turvallisuuspalvelut
Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma
Neuvonta

Turvavälin tarkoituksena on estää palon leviäminen vaunusta tai teltasta toiseen, määräystä tulee noudattaa myös muilla, kuin varsinaisilla leirintäalueilla.

• **turvaetäisyys** on vähintään 4 m, mitattuna kokonaisuuden uloimmasta pisteestä (matkailuajoneuvo tai etuteltta). Turvaväliin saa sijoittaa **oman** vetoauton, jos sen etäisyys on toisen omistuksessa tai hallinnassa olevaan viereiseen autoon tai matkailuajoneuvon sen lisälaitteineen vähintään 1.8 metriä.

Matkailuautoissa käytettävän markiisikatoksen etäisyys toisen hallitsemasta ajoneuvosta tai vaunusta tulee myös olla vähintään 1.8 metriä. Kiinteän rakennuksen räystäslinjoista, etäisyyden tulee olla vähintään 8 metriä matkailuajoneuvon.

Matkailuajoneuvo on sijoitettava aina siten, että se voidaan tarvittaessa siirtää nopeasti (hätsäsiirto) turvalliselle etäisyydelle vaara-alueen ulkopuolelle. Noin kahdeksan metrin turvaetäisyys antaa riittävän turvanmatkailuajoneuvopaloissa.

Turvaetäisyyksistä on tiedotettava selkeästi turvaohjeissa ja ilmoitustaululla

Alueelle on tarvittaessa rakennettava avotulentekopaikat, jotka varustetaan alkusammutuskalustolla. Muualla on avotulenteko kielletty.

Alkusammutuskalustoa mitoitetaan seuraavasti:

Alueen hoitajan tai valvojan käytettävissä on oltava vähintään viisi 6 kg ABC- luokan sammutinta, jotka kulkevat valvojan kulkuneuvossa mukana niin, että ne on nopeasti paikalle saatavissa.

Kutakin alkavaa viittäkymmentä telttapaikkaa kohden tulee olla 200 litran vesitynnyri ja palosankoja, mikäli vastaava sammutusvedensaanti ei ole muulla tavoin järjestetty.

Omatoimisen varautumisen osalta harvaan asutulla alueella on tärkeä tarkistaa pelastuslaitoksen toimintavalmiusaika kohteeseen, joka on huomioitava alkusammutuskaluston mitoituksessa ja tarpeessa pelastusvalmiuden nostolle, esim. vuokraamalla pelastusyksikkö tapahtuman ajaksi kohteeseen.

7. Esiintymislavat ja tilapäiset rakenteet

Esiintymislavan rakennelmien tulee olla kestäviä ja hyväksytyjä (niiden tulee kestää mm. tuulikuormat sekä esiintyjien ja materiaalien painot). Niissä ei saa olla tarpeetonta palokuormaa. Sähköasennusten tulee olla määräysten mukaisia. Tehosteista ei saa aiheutua vaaraa (yleisö, tulipalo). Lavat tulee varustaa sammutuskalustolla.

Yleisöteltan tai vastaavan pystyttäminen (yleisörakennelma) edellyttää yleensä rakennusvalvontaviranomaisen toimenpideluvan, ellei kunta ole omassa rakennusjärjestyksessään muuta päättänyt.

Katsomot ja istuinjärjestelyt on suunniteltava rakentamismääräyskokoelman osan F2 mukaan.

LAPIN PELASTUSLAITOS
Turvallisuuspalvelut
Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma
Neuvonta

Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärä määritellään RakMk:n osan EI, F1 ja F2 perusteella. Määräysten perusteella tarkastetaan poistumisteiden riittävyys ja niiden tarkoituksenmukainen sijainti. Poistumisalueelta pitää olla vähintään kaksi toisestaan riippumatonta uloskäytävää.

8. Pelastussuunnitelmalomake

Pelastussuunnitelma lomakkeet ovat kopioitavissa sähköisessä muodossa Lapin pelastuslaitoksen kotisivuilla osoitteessa www.lapinpelastuslaitos.fi kohdassa Turvallisuuspalvelut / ohjeet ja lomakkeet.